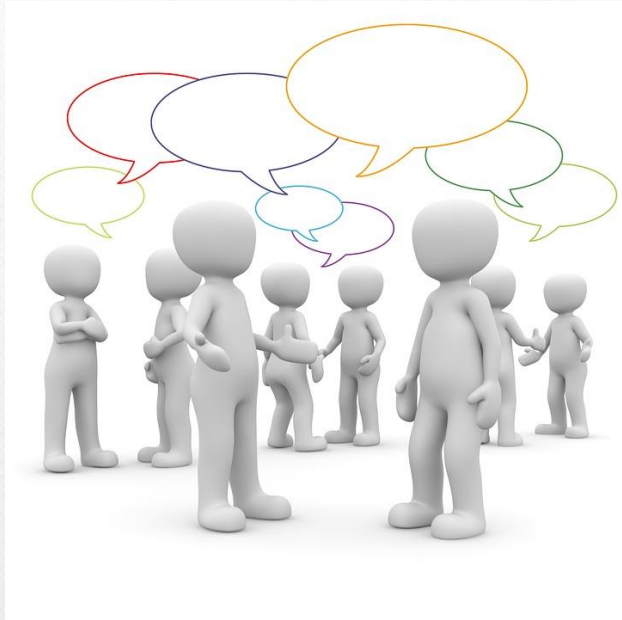

Demokraattinen koulu
osallistava ja monialainen koulu
POM11JO, 1.11.2016

© Halmemies, Anna; Harju, Heidimaria; Mannila, Jenna

- 1 Johdatus aiheeseen
- 2 Määrittely
- 3 Lait ja säädökset
- 4 Käytännössä
- 5 Loppukeskustelu
- 6 Jatkolinkkejä
- 7 Lähteet

Lähtötilanne?

Make Your Voice Heard
Discover Democratic Education:

https://www.youtube.com/watch?v=S_LbZ3XcfK4

Mitä koulumuistoja heräsi?

Koetko käyttäneesi aikasi koulussa
hyödyllisesti?

Entäs opettajan näkökulmasta?

Itseohjautuvuus
Valtuuttaminen
Yhteisöllisyyteen
perustuva demokratia
Osallistuminen
Sitoutuminen

Kasvatuksen tulisi olla

DEMOKRAATTISTA

Demokratia tarkoittaa kansanvaltaa,
tasavertaisuutta päätöksenteossa.

Demokratiakasvatus on demokratian
ihanteiden sisällyttämistä opetukseen.

Demokratian ihanteet

- Jokaisella ihmisellä pitäisi olla mahdollisuus vaikuttaa
 - omaan elämäänsä
 - niihin olosuhteisiin, joissa hän elää
- Käytännössä jokaiselle tulee taata mahdollisuus vaikuttaa yhteisön toimintaan

Demokratian hyveet

Avoin ja julkinen keskustelu ennen päätöksiä

Toisinajattelevien ihmisten ja vähemmistöjen oikeuksien kunnioittaminen

Ongelmien ja kiistojen ratkaiseminen keskustelujen ja kompromissien avulla

- Käytännössä demokratiakasvatus on osallistavaa kasvatusta
- Lapset harjoittelevat kriittistä ajattelua ja aktiivista osallistumista päätöksentekoon yhteisön tasavertaisina jäseninä
- Lapset tiedostavat, mitä oikeuksia ja velvollisuuksia heillä on

YK:n lapsen oikeuksien sopimus

- Lapsen syrjimättömyys (artikla 2)
- Lapsen edun huomioiminen (artikla 3)
- Lapsen oikeus elämään ja kehittymiseen (artikla 6)
- Lapsen näkemysten kunnioittaminen (artikla 12)
- Lapsen oikeus ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen (artikla 13)
- Lapsen oikeus ilmaista vapaasti mielipiteensä (artikla 14)

Suomen laki:

Perustuslaki (PeL 6 §):

Lasten ja nuorten voitava vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti

Kuntalaki (27 §):

Kunnan on kuunneltava kuntalaisia

Nuorisolaki (8 §):

Nuorille mahdollisuus osallistua nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien kysymysten käsittelyyn

Lastensuojelulaki (12 §):

lapsen ja nuoren kuuleminen itseään koskevissa asioissa

OPS 2014 ja demokratiakasvatus

“Perusopetus edistää hyvinvointia, demokratiaa ja aktiivista toimijuutta kansalaisyhteiskunnassa.”

“Perusopetus luo osaamisperustaa oppilaiden kasvulle demokraattisia oikeuksia ja vapauksia vastuullisesti käyttäviksi, aktiivisiksi kansalaisiksi.”

“Koulutyö järjestetään siten, että sen perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen.”

Demokratiakasvatus käytännössä?

Sprouts: Democratic Education

<https://www.youtube.com/watch?v=RhUx1pArrO4>

Koulun tarkoitus siis

- auttaa lasta kiinnostumaan oppimisesta ja antaa mahdollisuudet kehittää itseään
- kasvattaa lapset vastuuntuntoisiksi, empaattisiksi, määrätietoisiksi kansalaisiksi
- opettaa aktiivisesti ratkomaan erimielisyydet yhdessä neuvottelemalla
- opettaa tietoiseksi tasa-arvosta, omista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan

Oppiminen

Tunne omasta
mahdollisuudesta
vaikuttaa

Kiinnostus ja
oivallus

Sosiaaliset
suhteet

Miten voisimme
opettajina
varmistaa
demokratian
toteutumisen?

Viikottaiset kokoukset

- Henkilökunta ja oppilaat yhdessä
- Jokaisella oikeus tuoda esille teema, josta
 - keskustellaan yhdessä
 - pohditaan eri näkökulmia yhdessä, jotta
 - kaikki läsnäolevat ikäluokat pääsisivät täyteen ymmärrykseen siitä, mistä on kyse, mistä ollaan päättämässä
- Äänestetään yhdessä, jokaisella oma ääni
- Opettajien vastuulla on, että päätös toteutuu
- Tarkoitus on kasvattaa lapsista poliittisesti aktiivisia, osallistuvia kansalaisia, jotka tietävät oikeutensa ja velvollisuutensa

Kriittisiä ajatuksia?

Kuva: Desperate For Outdoors - Why So Many Kids Can't Sit Still In School Today. Viitattu 31.10.2016:
<http://www.offgridquest.com/images/today/Day%2057/climb%20trees.jpg>

Kritiikistä huolimatta, pallo on meillä

Vaikka idea ei olisi vielä täydellinen, meillä on mahtavat lähtökohdat edetä kohti monialaista ja osallistavaa, demokraattista, koulua

AJATELKAA ISOMMIN

Rautiainen, M Luento. 22.09.2016

Kuva: <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2500&artikel=5492355>

Kuvat: <https://www.flickr.com/photos/58648496@N02/5380522396>
<https://pixabay.com/fi/k%C3%A4det-tausta-musta-v%C3%A4rik%C3%A4s-565602/>

Kiinnostavia jatkolinkkejä

- Demokraattinen Feeniks-koulu Suomen Keravalla.
<http://www.hs.fi/elama/a1368644843580>
- Feeniks-koulun kotisivut: <http://www.feeniks-koulu.fi/>
- Osallistava koulu: <https://plan.fi/osallistavakoulu/>
- Kansainvälinen kouludemokratian konferenssi IDEC@EUDEC:
kouludemokratiaa käytännössä
<http://idec2016.org/wp/kouludemokratiaa-kaytannossa/>
- Jerry Mintz: The Power of Democratic Process in Schools -
TEDxYouth@BFS
https://www.youtube.com/watch?v=0lrHG8y_9C4
- Imagine a School...Summerhill – PREVIEW:
https://www.youtube.com/watch?v=WSP_PG3mFQ
- Boy who did not want to learn to read - Children of Summerhill 1998:
<https://www.youtube.com/watch?v=o58xTHGYzIY>
- Sudbury Schools – oppilaiden kritiikkiä:
https://www.youtube.com/watch?v=Jf0iwyE_DjU

Lähteet

- Fornaciari, A. & Männistö, P. 2015. Yhteiskunta- ja demokratiakasvatuksen sudenkuoppa. Opettajan avulla kohti kriittisempää kansalaisuutta. Kasvatus&aika 9 (4), 72-86. Viitattu 28.10.2016.
<http://elektra.helsinki.fi/oa/1797-2299/9/4/yhteisku.pdf>
- Demokratiakasvatusselvitys. Raportit ja selvitykset 2011:27. Viitattu 28.10.2016.
http://www.oph.fi/download/139654_Demokratiakasvatusselvitys.pdf
- Hudson Valley Sudbury School. Bellyfire Productions 2015. Viitattu 28.10.2016.
<https://vimeo.com/130995015>
- OPS2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Helsinki: Opetushallitus. Viitattu 28.10.2016.
http://www.oph.fi/download/163777_perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf
- IDEA 2010. Make Your Voice Heard: Discover Democratic Education. Viitattu 28.10.2016.
https://www.youtube.com/watch?v=S_LbZ3XcfK4
- Sprouts School 2016. Democratic School Education. Viitattu 28.10.2016
<https://www.youtube.com/watch?v=RhUx1pArrO4>
- Rautiainen, M. & Fornaciari, A. 2016. Demokratiakasvatus [luento 22.9.2016].
Johdanto monialaisiin opintoihin – kurssi 6.9.2016 - 30.5.2017. Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta.
- Rautiainen, M., Vanhanen-Nuutinen, L., Virta, A. 2014. Demokratia ja ihmisoikeudet - Tavoitteet ja sisällöt opettajankoulutuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä. Viitattu 28.10.2016.
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2014/liitteet/tr18.pdf?lang=en>
- Yrjönsuuri, M. 2014. Osallisuus ja demokratia. Lukion eFilosofia 1. e-Oppi Oy. Viitattu 28.10.2016.
<https://www.youtube.com/watch?v=9Jz04g28kfw>
- YK:n lapsen oikeuksien sopimus 1989. YK:n yleiskokous. Viitattu 28.10.2016
<https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/sopimus-kokonaisuudessaan/>